

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 18.5.2005
KOM(2005) 196 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET
OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN**

**Ett starkare partnerskap mellan EU och Förenta staterna och en öppnare marknad
under 2000-talet**

MOTIVERING

1. I EU:s och Förenta staternas förklaring om stärkande av det ekonomiska partnerskapet från toppmötet 2004 uppmanades de transatlantiska parterna att utarbeta en framåtblickande strategi med syfte att stärka sina ekonomiska förbindelser. Berörda aktörer på ömse sidor om Atlanten uppmanades i förklaringen att lämna synpunkter på de bilaterala ekonomiska förbindelserna och på hur handelshinder, regelrelaterade hinder samt hinder för investeringar kan undanröjas.
2. På EU:s sida inleddes ett offentligt samråd över Internet den 30 september 2004. Företag, miljö- och konsumentorganisationer, fackföreningar och andra berörda grupper samt enskilda uppmanades att framföra synpunkter på hinder som de stöter på när de gör affärer eller investerar på den andra partens marknad. De fick också tillfälle att framföra synpunkter vid två samrådskonferenser som kommissionen anordnade.
3. Efter att ha tagit del av de berörda aktörernas synpunkter fastställde kommissionen vilka områden som bör tas upp inom ramen för samarbetet med Förenta staterna. De initiativ som kommissionen föreslår bildar tillsammans ett åtgärds paket som syftar till att öka handel och investeringar mellan EU och Förenta staterna och rör framför allt följande tre områden:
  - Regelgivning för en transatlantisk marknad.
  - Kunskaps- och innovationsdynamik.
  - Bättre fungerande och mer tillförlitliga gränskontroller som underlättar handel och investeringar.
4. När det gäller genomförandet föreslår kommissionen en blandning av tvingande och frivilliga åtgärder inom de olika sektorerna som tillför det ekonomiska partnerskapet mellan EU och Förenta staterna nya impulser och en ny kvalitet men också beaktar EU:s åtagande att främja hållbar utveckling. Bland åtgärder skulle ingå att parterna kommer överens om en ambitiös strategi för att främja ett mera effektivt samarbete när det gäller regelgivning.
5. För eventuella framtida bindande åtaganden skulle en förhandsbedömning göras i enlighet med kommissionens meddelande om konsekvensanalys¹. För de förslag som kommissionen kan komma att lägga fram som en följd av meddelandet och som kräver ett mandat av rådet skulle, i enlighet med gällande regler, vidare en konsekvensanalys av effekterna för hållbar utveckling göras .
6. I meddelandet framförs också en rad förslag som syftar till att stärka den bredare politiska strukturen för det transatlantiska partnerskapet.

---

¹ KOM(2002) 276.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	4
2.	Bakgrund	4
3.	Initiativ för att få den transatlantiska marknaden att fungera bättre	6
3.1.	Regelgivning för en transatlantisk marknad	6
3.1.1.	Samarbete när det gäller strategier för regelgivningen	6
3.1.2.	Underlättande av investeringar	8
3.1.3.	Konkurrenspolitik och tillämpning av konkurrensreglerna	9
3.1.4.	Offentlig upphandling	9
3.1.5.	Luftfart	9
3.1.6.	Sjöfart och havsfrågor	9
3.1.7.	Finansiella marknader	10
3.1.8.	Fri rörlighet för personer	10
3.1.9.	Ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer	11
3.2.	Kunskaps- och innovationsdynamik	11
3.2.1.	Ny teknik	12
3.2.1.1.	Informations- och kommunikationsteknik: regelgivning till stöd för nyskapandet ...	12
3.2.1.2.	Rymdområdet	12
3.2.2.	Immateriella rättigheter	12
3.2.3.	Forskning och utveckling	13
3.2.4.	Energi	14
3.2.5.	Utbildning och yrkesutbildning	14
3.3.	Bättre fungerande och mer tillförlitliga gränskontroller som underlättar handel och investeringar	14
4.	Förverkligande av de ekonomiska målen	15
4.1.	Medel	16
5.	Den övergripande strukturen för förbindelserna mellan EU och Förenta staterna	17
5.1.	Den nya transatlantiska agendan – en oberoende utvärdering	17
5.2.	Förbindelserna mellan EU och Förenta staterna bör ges en politisk profil som svarar mot ambitionerna	18
6.	slutsatser och rekommendationer	20

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

Ett starkare partnerskap mellan EU och Förenta staterna och en öppnare marknad under 2000-talet

1. INLEDNING

Detta meddelande är ett led i genomförandet av den förklaring om stärkande av det ekonomiska partnerskapet som EU och Förenta staterna utfärdade vid sitt toppmöte 2004 (nedan kallad "Dromolandförklaringen") och innehåller ett förslagspaket med olika initiativ som syftar till att öka handel och investeringar mellan EU och Förenta staterna. Initiativen omfattar samarbete när det gäller regelgivning, tjänster (inbegripet luftfart och finansiella marknader), investeringar, konkurrens, offentlig upphandling, innovation och ny teknik samt gränssnittet mellan handel och säkerhet. I syfte att gjuta nytt liv i och uppgradera det ekonomiska partnerskapet mellan EU och Förenta staterna och att underlätta upprättandet av en transatlantisk marknad utan hinder föreslås rambestämmelser som innebär att båda parter blir skyldiga att vidta nödvändiga åtgärder för att leva upp till sina åtaganden inom olika sektorer. Tanken är att förse de regelgivande myndigheterna på ömse sidor med de instrument som krävs för att främja samarbete och förhindra att det uppstår regelrelaterade problem. En politisk övervakning skulle vara värdefull för att säkra att åtagandena att åstadkomma resultat fullgörs. Kommissionen föreslår därför att parterna vid toppmötet mellan EU och Förenta staterna 2005 enas om en ekonomisk förklaring om att inleda arbetet på de ovannämnda områdena. Möjligheten att göra framsteg på en del av dessa områden med hjälp av bindande överenskommelser bör ha i åtanke. I meddelandet anges också en rad förslag i syfte att stärka den bredare politiska strukturen för det transatlantiska partnerskapet.

2. BAKGRUND

De ekonomiska förbindelserna är grundvalen för de ständigt ökande förbindelserna mellan EU och Förenta staterna. De blomstrande ekonomiska förbindelserna har på ett avgörande sätt bidragit till att det skapats betingelser för intensifierade politiska förbindelser över Atlanten under de senaste årtiondena.

Stats- och regeringscheferna kom vid toppmötet 2004 mellan EU och Förenta staterna på slottet Dromoland överens om att försöka finna samarbetsformer och bästa tillvägagångssätt för att stimulera ekonomisk tillväxt, nya arbetstillfällen och nyskapande och uppmanade berörda aktörer på ömse sidor om Atlanten att ge uppslag om hur den transatlantiska ekonomiska integrationen kan främjas. De sade sig ha för avsikt att vid toppmötet 2005 anta en framåtblickande strategi med syfte att stärka det ekonomiska partnerskapet mellan EU och Förenta staterna. Samråd med berörda aktörer i EU ägde rum under en tremånadersperiod som löpte ut den 31 december 2004. I svaren från deltagarna i samrådet finns flera konstruktiva uppslag.

I de flesta svaren trycker man framför allt på att icke-tariffära hinder måste undanröjas. Framför allt för man fram regelrelaterade problem och problem som gäller handel och säkerhet¹. Deltagarna i samrådet nämner också fortsatta framsteg i genomförandet av Lissabonagendan som en förutsättning för nya impulser åt de transatlantiska ekonomiska förbindelserna. I detta meddelande anges förslag till en gemensam strategi mellan EU och Förenta staterna med syfte att stärka den ekonomiska integrationen mellan parterna. Olika möjligheter att stärka de politiska strukturer som ligger till grund för förbindelserna mellan EU och Förenta staterna tas också upp.

EU och Förenta staterna har sinsemellan de mest omfattande bilaterala handels- och investeringsförbindelserna i världen. Handeln med varor och tjänster mellan EU och Förenta staterna uppgick 2003 till sammantaget omkring 600 miljarder euro. Handelsrelaterade tvister ger kanske de största rubrikerna, men berör i själva verket mindre än 2 % av den volymen. Ett alltmer framträdande drag i de ekonomiska förbindelserna mellan EU och Förenta staterna är det enorma flödet av utländska direktinvesteringar i båda riktningarna. I slutet av 2003 uppgick det samlade beloppet av investeringar från båda sidor ("stocken") till 1,4 biljoner euro (766 miljarder euro i utländska direktinvesteringar från EU i Förenta staterna och omkring 640 miljarder euro i utländska direktinvesteringar från Förenta staterna i Europa). Inte mindre än 14 miljoner arbetstillfällen i EU och Förenta staterna är beroende av de transatlantiska affärsförbindelserna. Konkurrenskraften borde kunna förbättras ytterligare genom en minskning av företagens kostnader för insatsvaror, understödjande av det internationella samarbetet inom regelgivning, främjande av immateriella rättigheter och ansträngningar för att öppna marknader i tredjeländer.

Trots de bilaterala ekonomiska förbindelsernas omfattning finns det fortfarande många faktorer som försvårar handel och investeringar². Bättre regler har en viktig roll att spela när det gäller att stärka dessa förbindelser och öka handelsmöjligheterna. För de första är de kostnader som uppstår genom regelrelaterade hinder på många områden fortfarande avsevärda. Snabbare framsteg i arbetet med att undanröja dessa hinder skulle inom vissa sektorer kunna resultera i stora vinster för företag och konsumenter. För det andra måste grundvalarna för tillväxt och nyskapande stärkas genom ökade framsteg när det gäller att utveckla och integrera våra kunskapsbaserade ekonomier. För det tredje står både EU och Förenta inför allvarliga interna och externa ekonomiska utmaningar. Förenta staterna har höga budget- och handelsunderskott. EU måste ta i itu med sin låga tillväxt. Såväl EU som Förenta staterna, slutligen, måste bemöta den allt starkare konkurrensen från snabbt växande ekonomier som Kina och Indien.

EU har reagerat på dessa utmaningar genom den förnyade Lissabonstrategin, som förutser närmare integration och nya strävanden till internationell konvergens på

---

¹ Synpunkterna från dem som deltog i samrådet redovisas på adressen http://europa.eu.int/comm/external_relations/us/consultation/results/index.htm

² *European Commission Report on US Barriers to Trade and Investment*, 2004 - se http://trade-info.cec.eu.int/doclib/docs/2005/march/tradoc_121929.pdf.

regelgivningsområdet och förvaltningsmässigt³, samtidigt som det långsiktiga målet om hållbar utveckling upprätthålls. En fördjupning av det ekonomiska partnerskapet mellan EU och Förenta staterna kan alltså bidra till uppnåendet av det mera övergripande målet att öka sysselsättning och tillväxt och att främja nyskapande och samtidigt stimulera handel och investeringar. Flera av dessa frågor har samband med hållbar utveckling i alla dess dimensioner (dvs. dess miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter). Hållbar utveckling bör därför ges en framträdande plats i det ekonomiska partnerskapet mellan EU och Förenta staterna.

Av största vikt för hållbar global tillväxt är att Världshandelsorganisationens (WTO) utvecklingsagenda från Doha slutförs. EU och Förenta staterna samarbetar i detta syfte. Ett frihandelsavtal mellan EU och Förenta staterna skulle kunna undergräva denna multilaterala prioritering. Det rätta forumet för att diskutera tullsänkningar är WTO. Bilaterala ekonomiska initiativ mellan EU och Förenta staterna bör komplettera WTO-processen och söka åtgärda de huvudsakliga hindren, som framför allt återfinns på regelområdet. Detta centrala problem i de ekonomiska förbindelserna mellan EU och Förenta staterna skulle inte lösas genom ett frihandelsavtal mellan parterna.

Även om makroekonomiska frågor av gemensamt intresse för EU och Förenta staterna diskuteras i olika multilaterala forum skulle ett bilateralt åsiktsutbyte i sådana frågor kunna underlätta gemensamma bedömningar. Detta skulle stärka partnerskapet mellan EU och Förenta staterna överlag och göra det lättare att bygga upp ett samförstånd i makroekonomiska frågor i multilaterala forum.

3. INITIATIV FÖR ATT FÅ DEN TRANSATLANTISKA MARKNADEN ATT FUNGERA BÄTTRE

3.1. Regelgivning för en transatlantisk marknad

3.1.1. Samarbete när det gäller strategier för regelgivningen

Allt eftersom den transatlantiska ekonomin vuxit har det blivit allt mera uppenbart att önskemålen om en mera rättvis konkurrens och ett högt konsument- och miljöskydd inte längre kan tillgodoses utan ett vidgat synsätt när det gäller regelgivning. Denna insikt har lett till tätare och intensivare kontakter mellan regelgivande myndigheter i EU och Förenta staterna, inbegripet konkurrensmyndigheter. Sådana kontakter är viktiga, eftersom regelgivning i ett vakuum kan förorsaka ekonomiska snedvridningar och till och med vålla skada. Med hänsyn till kravet på demokratisk

---

³ I ett meddelande av den 2 februari 2005 från kommissionen till Europeiska rådet med titeln Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning - Nystart för Lissabonstrategin anges under rubriken "Den globala dimensionen : Tillväxt och sysselsättning" följande: "Vi bör förnya våra strävanden efter lagstiftnings- och förvaltningsmässig konvergens på internationell nivå, särskilt inom ramen för våra transatlantiska handelsförbindelser. Om normerna i så hög grad som möjligt är förenliga på internationell nivå – vare sig det är fråga om våra viktigaste handelspartner, t.ex. USA, eller de snabbt växande marknaderna i Asien, t.ex. Kina och Indien, eller länder i EU:s omedelbara grannskap – kan detta ge möjlighet till avsevärda kostnadsminskningar och produktivitetssökningar. Kommissionen kommer att aktivt driva denna fråga." - KOM(2005) 24, s. 19.

legitimitet och ansvarighet måste emellertid oberoende i regelgivningen samt högsta normer i fråga om hälsa och säkerhet samt miljö- och konsumentskydd upprätthållas.

Den allmänna uppfattningen är att den transatlantiska marknaden i stort sett fungerar väl. Blotta omfattningen av den dagliga varuhandeln och kapitalflödena är bevis för detta. På en del områden behöver dialogen och samarbetet emellertid förstärkas, särskilt innan regler antas, för att det inte skall uppkomma skillnader i tillvägagångssätt som kan leda till ökade kostnader och förhindra att tillväxtpotentialen förverkligas utan att gagna konsumenter, företag eller andra berörda parter.

Det finns flera exempel på framgångsrikt samarbete mellan EU och Förenta staterna när det gäller regelgivning men det finns fortfarande problem. Det gäller att finna samarbetsformer på detta område som gör att de regelgivande myndigheterna blir medvetna om att de, även om deras verksamhet liksom tidigare i första hand måste vara inriktad på "hemmaplan", hädanefter också har ett ansvar för att tillsammans med den andra partens regelgivande myndigheter finna lösningar för en transatlantisk marknad.

Som ett exempel på den senaste tidens ansträngningar att förbättra samarbetet mellan de regelgivande myndigheterna i EU och Förenta staterna kan nämnas de riktlinjer för samarbete och öppenhet när det gäller regelgivning som upprättades 2002. Ett mera systematiskt tillvägagångssätt fastställdes i juni 2004 i en färdplan för samarbetet mellan EU och Förenta staterna inom regelgivning. Dessa samarbetsmetoder är frivilliga och omfattar industriprodukter. De representerar ett framsteg, har lett till ett ökat samarbete inom åtskilliga sektorer liksom till en allmänt ökad medvetenhet om behovet av att stärka samarbetet mellan EU och Förenta staterna när det gäller regelgivning och har tagits emot positivt av de berörda parterna. De präglas emellertid fortfarande av bristande synlighet. Huruvida de faktiskt utnyttjas är ofta beroende av hur tillgängliga resurser prioriteras eller av hur de regelgivande myndigheternas mandat och bemyndiganden är utformade. Graden av engagemang från myndigheternas sida för ett samarbete varierar därför.

Erfarenheten visar att politiskt stöd på högsta nivå är nödvändigt. Det behövs också en planeringsmekanism för att slå fast på vilka områden ytterligare framsteg bör göras och för att regelbundet utforma mål och prioriteringar. Erfarenheten från de hittillsvarande dialogerna i regelfrågor, som omfattat en rad olika områden, visar att det inte är möjligt att gå till väga på ett och samma sätt över hela linjen. En viss flexibilitet är nödvändig eftersom dialogen på vissa områden redan fungerar väl. EU och Förenta staterna bör nu bygga vidare på den hittills vunna erfarenheten och ta ett ambitiöst kvalitativt steg framåt för att stärka sitt samarbete när det gäller regelgivning. Liksom tidigare bör parterna gå sektorsvis tillväga och utnyttja hela åtgärdsarsenalen, från informationsutbyte och förtroendeskapande åtgärder till bindande lösningar som kräver lagändringar, allt efter vad som är lämpligt.

De ökade samarbetsinsatserna på detta område bör omfatta följande:

- Ett ökat samarbete redan i ett förberedande skede, omfattande följande centrala delar:

- (a) Utbyte vid lämplig tidpunkt av kommissionens och de amerikanska regelgivande myndigheternas årliga arbetsprogram.
  - (b) Upprättande av en ”Heta linjen” för de regelgivande myndigheterna som skall användas när en part begär att bli rådfrågad av den andra parten om nya regler som den parten planerar och som skulle kunna beröra den första partens viktiga intressen.
  - (c) Fastställande av inom vilka sektorer de bästa möjligheterna finns att samarbetet skall leda till ökade ekonomiska fördelar.
  - (d) Samråd i internationella normgivande organ redan i utvecklingsfasen för nya standarder eller policyinitiativ.
  - (e) Uppmuntrande av bedömningar i rimlig omfattning av de ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna bortom respektive parts gränser.
  - (f) Utbyte och utveckling av bästa tillvägagångssätt för riskanalyser när det gäller skyddet av konsumenter och miljö, med beaktande av försiktighetsprincipen.
  - (g) Ytterligare åtgärder för att främja ökad förståelse av den andra partens praxis i regelgivningsarbetet samt effektivare och mera konsekvent tillämpning av strategier och verktyg för regelgivning. Härefter skulle bland annat ingå utbyte av bästa praxis allmänt i regelgivningsarbetet, t.ex. bestämmelser om öppenhet och offentligt samråd.
- Erkännande av likvärdighet i de fall då föreskrifter och standarder ger likvärdiga skydds- eller kvalitetsnivåer även om de skiljer sig åt.
  - Utveckling, där så är lämpligt, av gemensamma normer.

3.1.2. *Underlättande av investeringar*

Trots betydelsen av investeringsflödena i de ekonomiska förbindelserna mellan EU och Förenta staterna fortsätter man på den amerikanska sidan att upprätthålla ägandebegränsningar som är mera långtgående än vad som krävs av säkerhetsskäl. Inom luftfartssektorn skulle avskaffandet av begränsningarna för utländskt ägande på ömse sidor om Atlanten förbättra flygbolagens tillgång till internationellt kapital. Detta skulle i sin tur bidra positivt till flygtrafiken världen över och till tillväxt och konkurrenskraft och det skulle främja konkurrens och gagna konsumenterna. Allmänt sett är företagen i EU också bekymrade över de enligt deras mening oproportionerliga krav på övervakning, företagsstyrning och granskning av personal i känsliga befattningar som gransknings- och anmälningsförfarandena innefattar i de fall där *Committee on Foreign Investments in the US* (CFIUS) är inblandad. EU bör verka för att Förenta staterna avskaffar kvarvarande begränsningar av ägandet och ersätter dem med enklare, skäliga och proportionerliga anmälningskrav, vid behov med hjälp av bindande föreskrifter.

En annan fråga som bör drivas är framsteg i reformen av skadeståndsreglerna i Förenta staterna. Detta är en fråga av synnerligen stort intresse för de europeiska investerarna, för vilka tvivelaktiga skadeståndskrav utgör ett allvarligt osäkerhetsmoment i den amerikanska investeringsmiljön.

3.1.3. *Konkurrenspolitik och tillämpning av konkurrensreglerna*

Allt eftersom EU:s och Förenta staternas ekonomier blivit allt mer sammanflätade har företagskoncentrationer och förvärv på den ena sidan av Atlanten i ökande utsträckning fått konsekvenser för den andra partens konkurrenspolitik. Europeiska kommissionen och Förenta staternas konkurrensmyndigheter har ett intensivt samarbete inom ramen för 1991 och 1998 års avtal. De samordnar sin tillämpningsverksamhet och utbyter information av icke-konfidentiell natur. Särskilt när det gäller internationella karteller som är föremål för gemensam undersökning kan avsaknaden av en struktur för utbyte av konfidentiell information hindra ett effektivt samarbete. EU och Förenta staterna bör undersöka hur hindren för ett sådant informationsutbyte kan undanröjas.

3.1.4. *Offentlig upphandling*

Om EU och Förenta staterna skulle öppna sin offentliga upphandling för varandra skulle Europas konkurrenskraft öka och nya möjligheter för företagen i EU (även små och medelstora företag) skapas. WTO-avtalet om offentlig upphandling (GPA) ökar visserligen upphandlingsmöjligheterna för bägge parter avsevärt, men Förenta staterna har alltid varit obenäget att förbättra situationen. Uppmaningen *Buy America*, reglerna i *Small Business Act* och företrädesreglerna på delstatsnivå finns alla med bland de viktigaste hinder för marknadstillträde som företagen i EU nämner.

För att råda bot på detta bör förbindelserna med Förenta staterna när det gäller offentlig upphandling behandlas på grundval av ömsesidighet och på "GPA-plus"-grundval. Kompletterande åtgärder i syfte att förbättra det ömsesidiga tillträdet till upphandling, inbegripet ökat utnyttjande av elektronisk upphandling på bägge sidor, bör också utarbetas med utgångspunkt i det arbete som tidigare gjorts.

EU och Förenta staterna bör vidare intensifiera samordningen och samarbetet sinsemellan i syfte att främja framsteg i plurilaterala och multilaterala förhandlingar om offentlig upphandling: en översyn av avtalet om offentlig upphandling (innehåll och tillämpningsområde), utvidgning av kretsen av parter i detta avtal samt framförhandlande av ett multilateralt avtal om offentlig upphandling av tjänster inom ramen för Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS).

3.1.5. *Luftfart*

Förhandlingarna om ett omfattande luftfartsavtal mellan EU och Förenta staterna är ett utmärkt tillfälle att ge ett konkret uttryck för de närmare transatlantiska förbindelserna. Den nuvarande regelramen för luftfartstjänster avspeglar 1940-talets politiska landskap och teknik. Ett avtal skulle öppna nya affärsmöjligheter för flygbolagen i Förenta staterna och EU och ge enorma ekonomiska fördelar (konsumentfördelar på minst 5 miljarder dollar per år, mer än 17 miljoner tillkommande passagerare per år och ny sysselsättning på ömse sidor om Atlanten). Ett omfattande avtal mellan EU och Förenta staterna skulle ge en sund ekonomisk

och rättslig grundval för transatlantisk luftfart. Tiden är nu mogen för att fortsätta förhandlingarna och koncentrera uppmärksamheten på de betydande vinsterna för den transatlantiska ekonomin i vidare bemärkelse. Förhandlingarna bör gå vidare på grundval av det avtalsutkast som lades fram i juni 2004. Framsteg bör göras beträffande en rad nyckelfrågor i avtalet: samarbete när det gäller regelgivning (särskilt om säkerhetsregler, regler om statligt stöd och konkurrensregler) samt trafikrättigheter. Den centrala frågan om regler beträffande ägande av amerikanska flygbolag och kontrollregler för dessa bolag behandlas för närvarande av den amerikanska administrationen.

3.1.6. *Sjöfart och havsfrågor*

Sjöfart spelar en viktig roll när det gäller att främja världshandel och transatlantisk handel. Nittio procent av den internationella handeln (uttryckt i volym) avser varor som transporteras sjövägen, och inom åtskilliga segment – t.ex. containerhandeln – ligger den årliga tillväxten på tvåsiffrig nivå. EU:s och Förenta staternas sjöfartsverksamhet är av stor ekonomisk betydelse i sig och av avgörande betydelse för den internationella handeln. En restriktiv politik riskerar att bromsa ekonomiska framsteg och hämma den globala handelns tillväxt. Reglerna inom sjöfartssektorn bör tas upp till diskussion, särskilt säkerhetsbestämmelserna, ett område där samarbetet bör byggas ut.

Europeiska kommissionen har påbörjat arbetet med att utforma en allomfattande havspolitik. Den amerikanska administrationen har å sin sida, sedan *US Commission on Ocean Policy* i september 2004 lagt fram sin rapport, antagit en *Ocean Action Plan* i december 2004. Samarbetet på detta område skulle kunna stärkas ytterligare och bör omfatta t.ex. frågor om internationellt styre rörande världshaven och om havsrätt, informationsutbyte, sjöfartsskydd och miljöskydd samt hållbart ekonomiskt utnyttjande av världshaven och dess tillgångar.

3.1.7. *Finansiella marknader*

Tillgång till kapital är en förutsättning för investeringar och nyskapande. Finansmarknaderna i EU och Förenta staterna är redan i hög grad integrerade, ett resultat av betydande investeringar och kapitalflöden i bägge riktningar. Trots detta finns ett behov av fortsatt integrering. En verklig integration av EU:s och Förenta staternas finansiella marknader skulle kunna minska transaktionskostnaderna på ömse sidor om Atlanten med 60 %, vilket i sin tur skulle leda till en ökning med 50 % av handelsvolymen och en minskning med 9 % av kostnaden för eget kapital. Omvänt utlöser skiljaktiga regler på olika områden eller det förhållandet att det ena rättskipningsområdets regler griper in på det andras en betydande ekonomisk kedjereaktion. På en del områden, t.ex. inom den amerikanska försäkringssektorn, finns det fortfarande traditionella marknadshinder.

EU och Förenta staterna är övertygade om behovet av ökad konvergens och ökat godtagande av funktionell likvärdighet på centrala områden såsom redovisnings- och revisionsstandarder, kapitaltäckningskrav för banker samt ramvillkor för banker och andra finansiella marknader, särskilt finansiella konglomerat. Dialogen om regelgivningen för finansiella marknader (*The Financial Markets Regulatory Dialogue - FMRD*) mellan olika aktörer på ömse sidor om Atlanten har med framgång behandlat flera centrala frågor. Hit hör till exempel vissa aspekter av

tillämpningen av *Sarbanes-Oxley Act*, möjligheten för företag i EU att avnoteras från amerikanska börser och behovet av tillnärmning av redovisningsstandarder. I den sistnämnda frågan har politisk enighet nu uppnåtts. Inom kort väntas ett erkännande av att de internationella redovisningsstandarderna (IAS) gäller för europeiska emittenter i Förenta staterna. Diskussioner bör inledas om ömsesidigt erkännande av försäkring av kommersiella risker, och inom försäkringssektorn bör man söka finna lösningar för att undanröja kraven att återförsäkrare i EU som är verksamma i Förenta staterna måste ställa säkerhet. När det gäller mera allmänna frågor, t.ex. synen på företagsstyrning, bör Europeiska kommissionen och dess motsvarigheter i Förenta staterna fortsätta att uppmuntra brett upplagda diskussioner inom ramen för den transatlantiska dialogen om företagsstyrning (*Transatlantic Corporate Governance Dialogue - TCGD*).

3.1.8. *Fri rörlighet för personer*

Medborgare i vissa EU-medlemsstater som önskar besöka Förenta staterna har inte ens möjlighet att komma i fråga för undantag från viseringskravet (*visa waiver*). EU kommer att försöka att se till att de nuvarande amerikanska bestämmelserna om undantag från viseringskravet för kortare besök utsträcks till att omfatta samtliga EU-medlemsstater.

För företagens del är dotterbolagens investeringar och handel en viktig drivkraft i den transatlantiska ekonomin. Fri rörlighet för personal mellan EU och Förenta staterna för en längre tids vistelse är av stor betydelse. För att underlätta det internationella resandet bör man diskutera möjligheten till ett nytt reseinitiativ som innebär att det införs en särskild status som "betrodna personer" (*trusted persons*), med beaktande dock av säkerhetsaspekterna.

3.1.9. *Ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer*

Avsaknaden av erkännande av likvärdigheten hos yrkeskvalifikationer utgör ett hinder för fria yrkesutövare och hämmar konkurrensen inom tjänstesektorn. Inga framsteg har emellertid gjorts i försöken att förhandla fram avtal om ömsesidigt erkännande på detta område. Orsaken är de mycket stora ansträngningar som krävs, framför allt för att lösa problem som hänger samman med lagstiftningen på delstatsnivå i Förenta staterna. Förhandlingarna bör därför i första hand inriktas på sektorer där leverantörer eller användare av yrkesmässiga tjänster kunnat visa att det finns ett ekonomiskt intresse eller behov.

När det gäller arkitekttjänster har yrkesförbund på ömse sidor om Atlanten visat ett särskilt intresse för att det förhandlas fram ett avtal om ömsesidigt erkännande, och de ligger långt framme i sina diskussioner om detta. Rådet har enats om ett förhandlingsmandat för avtal om ömsesidigt erkännande på detta område som skulle göra det möjligt för kommissionen att förhandla med Förenta staterna om sådana efterfrågestyrda avtal om ömsesidigt erkännande. Förenta staterna bör uppmuntras att politiskt understödja resultaten av de diskussioner som förs mellan yrkesförbunden och på så sätt jämna väg för ett bindande avtal om ömsesidigt erkännande mellan de myndigheter som är behöriga att förhandla fram internationella avtal.

3.2. Kunskaps- och innovationsdynamik

3.2.1. Ny teknik

3.2.1.1. Informations- och kommunikationsteknik: regelgivning till stöd för nyskapandet

Regelgivande myndigheter på ömse sidor om Atlanten brottas med de krav som en digital ekonomi i snabb tillväxt och den konvergerande tekniken inom telekommunikation, automatisk databehandling och radio- och TV-sändningar ställer. Berörda aktörer är på bägge håll oroad över de hinder som skiljaktiga regler kan ge upphov till. Europeiska kommissionen och Förenta staterna är redan i färd med att diskutera nyckelfrågor inom ramen för dialogen mellan EU och Förenta staterna om informationssamhället (*EU-US Information Society Dialogue*). Genom närmare samordning redan i ett förberedande skede skulle man emellertid lättare kunna förhindra att det uppstår omotiverade skillnader. Utvecklingen av nyskapande teknik på ömse sidor om Atlanten skulle främjas.

När det gäller utveckling av informations- och kommunikationsteknik finns mycket att göra i fråga om gemensamma möjligheter och risker. EU och Förenta staterna bör uppmuntra en utbredd användning av teknik av central betydelse såsom bredband, anordningar för identifiering av radiofrekvenser och annan nyskapande teknik som kan bidra till att främja nyskapande och tillväxt tvärs över Atlanten. De bör samtidigt försöka att förhindra missbruk som minskar sådan central tekniks potential för användarna, t.ex. genom att samarbeta i syfte att minska skräppost och bidra till bekämpningen av andra risker, t.ex. spionprogram och andra former av sabotageprogram.

3.2.1.2. Rymdområdet

Delvis på grund av sin exportkontroll har Förenta staterna alltjämt den ledande ställningen inom nischområden såsom vissa satellitkomponenter. Men, som avtalet om Galileoprogrammet har visat, kan diskussionerna numera äga rum mellan likar och inriktas på att fastställa frågor av ömsesidigt intresse och att skapa gynnsamma förutsättningar för samarbete inom rymdvetenskap och för kommersiella tillämpningar inom detta högteknologiska, potentiella tillväxtområde.

EU och Förenta staterna bör upprätta en strukturerad dialog om två avgörande aspekter. Den första aspekten gäller frågan hur samarbetet kan främjas inom nyckelområden såsom jordobservation, satellitnavigering (Galileo, satellitbaserad positionsbestämning - GPS), elektronisk kommunikation, rymdvetenskap och utforskning av rymden och frågan hur utvecklingsländerna kan stödjas när det gäller rymdrelaterad verksamhet. Den andra aspekten, som bör diskuteras parallellt med den första, gäller hur kvarvarande regelrelaterade hinder för upprättandet av en väl fungerande transatlantisk marknad för rymdindustrin kan åtgärdas. Centrala frågor i detta sammanhang skulle vara att undanröja onödiga kontroller enligt den amerikanska lagstiftningen om internationell vapenhandel (*ITAR - US International Trade in Arms Regulations*) och att liberalisera den internationella marknaden för bärraketer.

3.2.2. Immateriella rättigheter

Skyddet av immateriella rättigheter i syfte att främja nyskapande, sysselsättning och konkurrens är ett grundläggande ekonomiskt mål för både EU och Förenta staterna. Det är nödvändigt både att bekämpa den ohejdade varumärkesförfalskningen och pirattillverkningen och att råda bot på kostsamma olikheter i sättet att skydda immateriella rättigheter på ömse sidor om Atlanten.

Med anknytning till det kraftigt ökade engagemang som EU visat genom sitt direktiv från 2004 för att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter bör EU och Förenta staterna stärka samarbetet i frågor som gäller kontrollen av att rättsreglerna på detta område efterlevs. De bör först se till att allt fungerar tillfredsställande hos dem själva och därefter gå vidare och behandla frågor som gäller immateriella rättigheter i utvalda tredjeländer, särskilt genom gemensamma ansträngningar att bekämpa pirattillverkning och varumärkesförfalskning. Allmänt bör parterna fortsätta att diskutera viktiga rättsliga frågor, t.ex. patentfrågor (och bl.a. utforska konstruktiva sätt att täcka luckan mellan det system som bygger på principen *first to file* och det som bygger på principen *first to invent*) samt skydd av radio- och TV-bolag med hänsyn till ny teknik. En intensifierad dialog behöver stödjas av en beredvillighet på den amerikanska sidan att genomföra Världshandelsorganisationens utslag i immaterialrättsliga ärenden och av ett stöd för ett fullständigt deltagande av Europeiska gemenskapen i de kommittéer i Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) där gemenskapen är behörig. Det är också viktigt att se till att immateriella rättigheter på området digitala medier utvecklas på ett sådant sätt att man liksom tidigare slår vakt om en lämplig avvägning mellan innehållsägarnas respektive konsumenternas intressen.

3.2.3. Forskning och utveckling

Erkännandet av den viktiga roll som forsknings- och utvecklingsverksamhet spelar när det gäller att förbättra konkurrenskraften och öka den ekonomiska tillväxten är en central punkt i förnyelsen av Lissabonagendan. EU har vidare sedan en tid tillbaka erkänt att det kan bidra till skapandet av en kunskapsbaserad EU-ekonomi om forskare och forskningsinstitut i tredjeländer får möjlighet att delta i verksamheter inom ramen för gemenskapens ramprogram. Sedan 1998 har åtskilliga verksamheter genomförts inom ramen för 1998 års avtal mellan EU och Förenta staterna om vetenskap och teknik⁴. För närvarande pågår samarbetsprojekt som gäller, för att nämna några exempel, industriella material, bränsleceller, intelligenta tillverkningsystem, bioteknik⁵ och aspekter av klimatförändringen. Samarbetet bör stärkas på dessa och andra områden inom ramen för det kommande sjunde ramprogrammet för forskning och utveckling.

EU och Förenta staterna bör fortsätta att samarbeta för att fastställa prioriterade områden för forskningssamarbete i syfte att

---

⁴ Även Euratom-avtalen från 1996 (fission) och 2001 (fusion) bör nämnas här.

⁵ Grunden för samarbetet på detta område är det arbete som utförts inom den särskilda EU-USA-arbetsgruppen för bioteknisk forskning (*European Commission-US Task Force on Biotechnology Research*) som upprättades 1990 som en bilateral samrådsmekanism.

- generera ekonomisk tillväxt på ömse sidor om Atlanten, utveckla nya transatlantiska marknader (t.ex. vätebränslecellteknik och nanoteknik) och finna lösningar på gemensamma problem när det gäller regelgivning,
- främja en säker ekonomisk miljö, särskilt genom att samarbeta med Förenta staterna inom områden av betydelse för civil säkerhet. Häri ingår både de områden som anges i kommissionens meddelande angående den förberedande åtgärden beträffande säkerhetsforskning (KOM(2004) 72), t.ex. skydd mot kemiska och biologiska terrorhot och förbättrad krishantering, och, när det gäller informationsteknik, tekniska aspekter av säkerheten och tillförlitligheten hos komplexa nätverksbaserade system och informationsinfrastrukturer inom ramen för programmet om informationssamhällets teknik (IST).

3.2.4. *Energi*

Mot bakgrund av den senaste tidens höga och lättörliga oljepriser och behovet av att ta itu med klimatförändringsfrågan bör EU och Förenta staterna samarbeta närmare för att stärka policydialogen i frågor som gäller energieffektivitet och förnybar energi och för att utveckla ny teknik (t.ex. kolfällor och annan teknik med lågt kolinnehåll).

3.2.6. *Utbildning och yrkesutbildning*

EU och Förenta staterna bör fortsätta att samarbeta i syfte att förnya och stärka det nuvarande avtalet om högre utbildning och yrkesutbildning. Detta avtal, som löper ut i slutet av 2005, syftar till att öka utbytesverksamheten och att utveckla policyinriktade åtgärder i frågor som utbildningssystemens kvalitet och förenlighet, tillträde till livslångt lärande för alla samt öppnande av utbildningssystemen för omvärlden. Möjligheterna att främja forskning samt utbyten mellan lärare, forskare och studenter vid universiteten inom områden som bidrar till att fördjupa de ekonomiska förbindelserna mellan EU och Förenta staterna bör undersökas.

3.3. **Bättre fungerande och mer tillförlitliga gränskontroller som underlättar handel och investeringar**

Efter den 11 september 2001 har nya säkerhetsåtgärder införts av regeringar världen över. Berörda aktörer på ömse sidor om Atlanten framhåller att åtgärderna fått påtagliga effekter på den internationella handeln. Det gäller att finna en lämplig avvägning mellan kraven på ökad säkerhet och önskemålen om fortsatt öppen och säker handel och persontransport. Smidigare handel och effektivare säkerhetsregler står inte i strid med varandra. Lämpliga kontrollnivåer kan också säkras genom åtgärder för att förenkla sådana handelsprocedurer som införs i syfte att garantera lika konkurrensvillkor och påskynda hanteringen för företag som följer reglerna.

Med det arbete som grund som redan gjorts inom ramen för avtalet mellan EU och Förenta staterna angående utvidgat tullsamarbete på transportsäkerhetsområdet bör parterna bygga ut sin dialog på grundval av principerna om ömsesidighet och ömsesidigt erkännande.

Följande bör särskilt uppmärksammas:

- Understödjande av de övergripande målen i avtalet mellan gemenskapen och Förenta staterna angående utvidgat tullsamarbete på transportsäkerhetsområdet: i) fullständig ömsesidighet, ömsesidigt erkännande av säkerhetsstandarder, riskbedömning, kontrollåtgärder och kontrollresultat samt program för industripartnerskap och ii) samarbete när det gäller åtgärder som kommer att införas i gemenskapens tullagstiftning, t.ex. lösningen med en enda kontaktpunkt (*single window*), en enda tillträdespunkt och e-tull.
- Utbyte av bästa praxis och samarbete om tillämpningen i EU av begreppet ”godkänd ekonomisk aktör”. Syftet bör vara att inte bara åstadkomma förenlighet mellan begreppet ”godkänd ekonomisk aktör” och den amerikanska tullförvaltningens program *Trade Partnership Against Terrorism* (C-TPAT) utan att också försöka få Förenta staterna att anpassa sitt begrepp så att dess räckvidd blir fullt jämförbar med EU-begreppets och att få till stånd ömsesidigt erkännande och ömsesidighet för de båda programmen.
- Överenskommelse med Förenta staterna om att undvika dubbelkontroller som en följd av att parterna tillämpar parallella uppsättningar av – ibland motstridiga – standarder. Tonvikten bör i stället läggas vid ömsesidigt erkännande och ömsesidighet. Vad tullkontroller beträffar bör det övergripande målet om ömsesidigt erkännande och ömsesidighet när det gäller kontrollstandarder och kontrollåtgärder aktivt eftersträvas.
- Diskussioner med Förenta staterna om genomförandet av *Public Health, Security and Bioterrorism Preparedness and Response Act* för att säkra att effekterna på handeln blir minsta möjliga.
- Nya impulser till utveckling av globala säkerhetsstandarder, särskilt genom främjande av de säkerhetsstandarder som överenskommit mellan Europeiska gemenskapen och Förenta staterna via Världstullorganisationen (WCO), Internationella Civila luftfartsorganisationen (ICAO) och Internationella sjöfartsorganisationen (IMO). Ett färskt exempel är det utkast till rambestämmelser för standarder för säkerhet och underlättande av global handel som utarbetats inom ramen för WCO och som kommer att antas av Tullsamarbetsrådet i slutet av juni 2005 för att sedan genomföras av WCO:s medlemmar.
- Ett annat område där EU och Förenta staterna har gemensamma intressen är bekämpningen av företags- och finansbedrägeri, penningtvätt, finansiering av terrorism, skattefusk och skatteundandragande, korrupcion samt andra oegentligheter hos företagen eller finansiella oegentligheter. EU och Förenta staterna bör därför uppmantra sina partner att anta högsta standarder i fråga om öppenhet, informationsutbyte och samarbete mellan de behöriga myndigheterna.

När gemenskapen får möjlighet att bli fullvärdig medlem av Världstullorganisationen i överensstämmelse med den ansökan som ingavs 2000 kommer dess möjligheter att bidra till framsteg i säkerhetsfrågorna på det globala planet att förbättras. Förenta staternas stöd för gemenskapens ansökan skulle vara av stor betydelse i detta sammanhang.

4. FÖRVERKLIGANDE AV DE EKONOMISKA MÅLEN

De aktörer som EU samrått med understryker att EU:s tidigare ekonomiska initiativ tillsammans med Förenta staterna ofta inte kunnat mobilisera den politiska uppmärksamhet som krävs för att de skall kunna hållas i gång tillräckligt länge för att ge några värdefulla resultat.

Enligt kommissionens mening bör stats- och regeringscheferna vid toppmötet 2005 uppdra åt förhandlarna att utforska alla möjligheter att ta ett kvalitativt steg framåt i de ekonomiska förbindelserna mellan EU och Förenta staterna. Det politiska engagemanget på hög nivå bör öka väsentligt och bland annat inbegripa en bekräftelse vid toppmötet mellan EU och Förenta staterna av det övergripande målet att verka för en transatlantisk marknad utan hinder.

4.1. Medel

När det gäller att göra framsteg beträffande de ovannämnda ekonomiska initiativen bör bland annat följande medel utnyttjas:

- Upprättande av ett högnivåforum för samarbete när det gäller regelgivning, med deltagande av företrädare på högsta nivå från de regelgivande myndigheterna inom olika sektorer från bägge sidor. Forumet bör sammanträda före toppmötena mellan EU och Förenta staterna och överlämna en årlig färdplan till deltagarna i toppmötet med lämpliga mål och prioriteringar för det fortsatta arbetet. Forumet bör i sitt arbete beakta och vidareutveckla de sju centrala delarna enligt avsnitt 3.1.1 av ett utvidgat samarbete redan i ett förberedande skede när det gäller regelgivning, diskutera allmänna strategier på regelgivningsområdet, leda och ge ytterligare impulser till både befintliga och framtida dialoger som gäller regelgivning och övervaka framstegen i genomförandet av färdplanen. Forumet bör sträva efter att få de berörda aktörerna att bidra till dess arbete.
- Främjande av en dialog mellan lagstiftare på ömse sidor om prioriteringar för samarbetet när det gäller regelgivning, såsom en viktig extern dimension av deras inhemska reformprocesser på detta område, i syfte att övervinna interna hinder för samarbetet på detta område, inbegripet bemyndiganden och resursproblem.
- Samarbete, där så är lämpligt, när det gäller att ta itu med problem i tredjeländer eller att driva bilaterala förslag i internationella forum.
- Ingående av bindande sektorsspecifika avtal, t.ex.
  - (a) avtal i syfte att göra framsteg beträffande en del av de ekonomiska frågor som nämns i avsnitt 3.1, däribland underlättande av investeringar, offentlig upphandling, luftfart, sjötransport samt ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer,
  - (b) avtal i de fall då ett frivilligt samarbete när det gäller regelgivning regelgivning inte räcker som metod inom en specifik sektor, särskilt när framsteg inte kan nås på något annat sätt eller befintliga samförståndsavtal mellan de regelgivande myndigheterna visat sig otillräckliga för att säkra framsteg. Sådana avtal bör understödjas

genom ändamålsenliga mandat och tillräcklig resurstilldelning och bör innehålla tillfredsställande skyddsklausuler för att säkra att de är nationellt och internationellt genomförbara. Sådana, på de regelgivande myndigheternas initiativ ingångna, sektorsspecifika avtal skulle inte påverka parternas oberoende när det gäller regelgivning.

- Övervägande av en bindande övergripande strategi, med beaktande av utvecklingen beträffande samarbetet när det gäller regelgivning, på områden där gemenskapen är behörig, omfattande de sju centrala delar av ett utvidgat samarbete redan i ett förberedande skede som anges i avsnitt 3.1.1. Det enda bindande momentet skulle vara en skyldighet att samarbeta och samråda på dessa områden. Strategin skulle inte, genom att specificera vilka resultat som måste uppnås eller gemensamma metoder som måste användas, påverka parternas oberoende när det gäller regelgivning.

Möjligheten av att upprätta en gemensam arbetsgrupp, bestående av företrädare för företag, konsumenter och myndigheter, som kan utnyttja de samlade resurserna inom de transatlantiska affärsman- och konsumentdialogerna bör också prövas.

5. DEN ÖVERGRIPANDE STRUKTUREN FÖR FÖRBINDELSERNA MELLAN EU OCH FÖRENTA STATERNA

När man diskuterar frågan om ramen för de ekonomiska förbindelserna mellan EU och Förenta staterna uppkommer ofrånkomligen den därmed förbundna frågan om de politiska strukturerna⁶.

5.1. Den nya transatlantiska agendan – en oberoende utvärdering

Den nya transatlantiska agendan fastställdes 1995. Inför dess tioårsdag lät kommissionen utarbeta en oberoende rapport⁷ som underlag för en bedömning av i vad mån de angivna målen hade uppnåtts och för framläggandet av förslag för framtiden.

Rapporten visar att resultaten av samarbetet mellan EU och Förenta staterna under tioårsperioden sedan 1995 i regel varit goda. Många av de främsta målen för den transatlantiska agendan, t.ex. de mål som gäller Central- och Östeuropa och Balkanländerna, har i allt väsentligt uppnåtts. Ett resultat av agendan är ett intensivare, mera systematiskt och mera produktivt utbyte på olika områden mellan parterna. En regelbunden dialog har upprättats mellan samtalspartner som tidigare hade mycket litet att göra med varandra. I allmänhet har agendan, ofta parallellt med att EU:s behörighet utvidgats, visat sig vara tillräckligt flexibel för att kunna

---

⁶ De utgörs för närvarande av den transatlantiska förklaringen från 1990 och den nya transatlantiska agendan från 1995.

⁷ Rapporten har titeln *Review of the Framework for Relations between the European Union and the United States – An independent study*. Den har utarbetats av en akademisk utredningsgrupp under professor John Petersons ledning och överlämnades den 18 april 2005.

inlemma nya frågor, såsom inrikes säkerhet och bekämpning av terrorism. Samarbetet har ökat också i utrikespolitiska frågor.

Resultaten när det gäller de förbindelserna mellan EU och Förenta staterna beträffande den ekonomiska politiken är emellertid enligt rapporten blandade. Man pekar här bland annat på det bristfälliga genomförandet av ekonomiska avtal och på att nyckelaktörer inom lagstiftning och regelgivning på ömse sidor måste engageras. Slutsatsen i rapporten är att dagordningen mellan EU och Förenta staterna för frågor rörande den ekonomiska politiken behöver få en nystart.

Det konstateras också i rapporten att dialogen mellan EU och Förenta staterna har lidit av ett otillräckligt politiskt engagemang på högsta politiska nivå och tjänstemannanivå och att den amerikanska administrationen har begränsade kunskaper om vad EU är och gör. Det finns också, framgår det av rapporten, en allmänt utbredd uppfattning att agendan har flera brister. Många anser, för det första, att det bristande politiska engagemanget tyvärr begränsar agendans möjligheter att tackla större problem. De beklagar, för det andra, att agendan är så föga känd bland allmänheten och uppfattas som en ”teknokratisk övning”. Likaså beklagar de, för det tredje, att processen är alltför tungrodd, inte står i rimlig proportion till det faktiska resultatet och tenderar att bli överlastad med frågor och att förmågan att prioritera strategiska frågor av central betydelse saknas. De anser slutligen att bristande öppenhet leder till att EU-medlemsstaterna känner sig föga involverade och framhåller att man försummar att engagera lagstiftarna i arbetet och att de inte ges möjlighet att bidra till utbytet inom ramen för agendan.

Det framgår av rapporten att somliga parter anser att det krävs ett allomfattande EU-USA-partnerskapsavtal för att framsteg skall göras. Fördelen skulle vara att förbindelserna mellan EU och Förenta staterna för första gången skulle komma att vila på en fast, avtalsmässig grundval. Det finns emellertid enligt rapporten föga stöd för ett sådant avtal i de politiska kretsarna på ömse sidor om Atlanten. Det varnas i rapporten också för risken för att man bygger upp förväntningarna utöver vad som är politiskt möjligt att uppnå.

Det sägs avslutningsvis i rapporten att den transatlantiska agendan borde byggas ut till en mera fullständig, allomfattande ram och att ett ökat politiskt engagemang måste mobiliseras.

5.2. Förbindelserna mellan EU och Förenta staterna bör ges en politisk profil som svarar mot ambitionerna

Kommissionen anser att förbindelserna mellan EU och Förenta staterna behöver få en tydligare politisk profil och en mera strategisk inriktning och dessutom effektiviseras så att det blir möjligt att förverkliga den gemensamma visionen om en internationell ordning som i högre grad än dagens ordning präglas av demokrati, fred och välstånd. Tiden för detta är nu mogen. Den amerikanska presidentens och utrikesministerns besök nyligen i Bryssel visar att även Förenta staterna har ett intresse av ett närmare samarbete.

Ett resultat skulle kunna vara en ny transatlantisk förklaring i vilken parterna, på grundval av ett erkännande av att EU och Förenta staterna har ett höggradigt ömsesidigt beroende i ekonomiskt hänseende och önskar angripa gemensamma

globala och regionala problem⁸, framhåller sina gemensamma värderingar och anger prioriteringar för ett gemensamt agerande. Detta skulle ge dialogen mellan EU och Förenta staterna en tydligare politisk profil och stämma väl överens med EU:s ökande närvaro som aktör på den internationella arenan, inte minst som ett resultat av den institutionella reformen när det gäller utrikespolitiska frågor i unionen.

Förnyade försök måste vidare göras att mera direkt engagera de lagstiftande organen i utbytet mellan EU och Förenta staterna så att man kommer till rätta med bristen på förståelse, på EU:s sida, av den roll som den amerikanska kongressen spelar och, på Förenta staternas sida, av den roll som Europaparlamentet spelar. Omstruktureringen av dialogen mellan de lagstiftande organen bör vara ett led i mera omfattande ansträngningar att försöka omvandla förbindelserna mellan EU och Förenta staterna till en process som drivs av initiativ underifrån.

Den reviderade ramen för förbindelserna mellan EU och Förenta staterna måste avspegla de relevanta bestämmelserna i fördraget om en konstitution för Europa när detta antagits.

Kommissionen rekommenderar mot denna bakgrund att följande möjligheter prövas:

- Att ge förbindelserna mellan EU och Förenta staterna en kraftfull politisk uppbackning till stöd för att parterna skall bygga vidare på den nuvarande ramen och förbättra den.
- Att i första hand inrikta toppmötena mellan EU och Förenta staterna på att fastställa strategiska prioriteringar och bedöma de framsteg som gjorts när det gäller att uppnå målen från tidigare toppmöten.
- Att förhandla fram en ny gemensam handlingsplan för genomförande av prioriteringarna när det gäller samarbetet på olika områden och att uppdatera planen vid det årliga toppmötet mellan EU och Förenta staterna.
- Att inrätta ett forum för åsiktsutbyte i makroekonomiska frågor av gemensamt intresse.
- Att som ett första steg mot en fullt utbyggd ”transatlantisk församling” bygga ut den transatlantiska dialogen mellan lagstiftare (*Transatlantic Legislators Dialogue*) så att den också omfattar företrädare för Europaparlamentet och den amerikanska kongressens båda kamrar⁹. Dialogen skulle bygga på en bredare

---

⁸ Ett liknande förslag framfördes av president John F. Kennedy i ett tal i Philadelphia den 4 juli 1962 ”[...] Förenta staterna kommer att vara redo för en förklaring om ömsesidigt beroende, [...] vi kommer att vara beredda att med ett enat Europa diskutera hur vi kan skapa ett konkret atlantiskt partnerskap, ett partnerskap till ömsesidig nytta mellan den nya union som nu växer fram i Europa och den gamla amerikanska union som grundades här för 175 år sedan. Detta är inte något som kan åstadkommas omedelbart, men världen bör veta att detta är vårt mål.”

⁹ Europaparlamentet anför i sin resolution om de transatlantiska förbindelserna av den 13 januari 2005 i detta avseende följande: ”Europaparlamentet anser att den transatlantiska lagstiftningsdialogen bör sättas i gång fullt ut, att ett system för ”tidig varning” omedelbart bör inrättas mellan de två sidorna

tolkning av dess mandat än vad som för närvarande är fallet och bland annat omfatta de regelrelaterade problem som diskuteras i avsnitt 4.1. Till det som skulle kunna övervägas hör t.ex.

- (a) skapandet av synergier mellan den transatlantiska dialogen mellan lagstiftare och dialogen inom ramen för den transatlantiska agendan, genom utnyttjande av valda representanter med relevant områdesspecifik specialisering och genom samordning av möten,
  - (b) riktandet av en uppmaning till Europaparlamentet och den amerikanska kongressen att i) ta initiativ till nya gemensamt finansierade program för utbyte mellan personal i de lagstiftande organen och att ii) upprätta ett litet, smidigt fungerande, sekretariat för den transatlantiska dialogen mellan lagstiftare,
  - (c) finansiering av en studiegrupp för EU-frågor avsedd för medlemmar av den amerikanska kongressen och organiserad av kommissionens delegation i Washington,
  - (d) arrangerande av toppmöten mellan lagstiftare före toppmötena mellan EU och Förenta staterna.
- Att främja dialogen mellan företrädare för arbetsmarknadens parter i EU och Förenta staterna, inbegripet en trepartskonferens på området industriella relationer.
  - Att ge nya impulser åt dialogen mellan det civila samhället, akademiker och andra aktörer i EU och Förenta staterna.
  - Att bygga ut direkta kontakter mellan folken genom utbytesverksamhet.

Kommissionen kommer också att tillsammans med medlemsstaterna överväga att lansera en kampanj i Förenta staterna för att öka kännedomen om vad EU är och gör.

6. SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Initiativen ovan är avsedda att utgöra ett första sammanhängande paket med bidrag till upprättandet av en gemensam framåtblickande strategi för intensifiering av strävandena inom ramen för det ekonomiska partnerskapet mellan EU och Förenta staterna att bygga upp en marknad utan hinder och för stärkande av den bredare ramen för förbindelserna mellan parterna. EU och Förenta staterna måste emellertid erkänna, precis som EU måste göra när det gäller att förnya Lissabonagendan, att något mindre än hälften av de åtgärder som föreslogs i det transatlantiska ekonomiska partnerskapet 1998 faktiskt har genomförts. En förutsättning för alla nya initiativ är därför att det tas ett kvalitativt steg framåt i samarbetet och att man på

---

och att det existerande parlamentariska utbytet stegvis bör omvandlas till en "transatlantisk församling".

politisk nivå och högre tjänstemannanivå regelbundet och med vaksamhet fastställer prioriteringar och följer upp resultat. En permanent koppling till det årliga toppmötet är en annan förutsättning. Både disciplin och realism måste iakttas när nya initiativ förs fram.

Kommissionen rekommenderar följande:

- Kommissionen bör på grundval av detta meddelande tillsammans med Förenta staterna och i överensstämmelse med de förslag som redovisats ovan utarbeta en gemensam strategi för stärkande av det ekonomiska partnerskapet mellan EU och Förenta staterna. Strategin bör ges formen av en förklaring från toppmötet mellan EU och Förenta staterna 2005. I denna skulle parterna
  - (a) så noggrant som möjligt fastställa mål och sektorer för ett kvalitativt steg framåt i det ekonomiska partnerskapet mellan EU och Förenta staterna på vägen mot en marknad utan hinder,
  - (b) uppmana de behöriga förhandlarna på bägge sidor inom de överenskomna sektorerna att inom sex månader upprätta tidsbestämda genomförandeplaner för att målen i detta meddelande i största möjliga utsträckning skall kunna nås och att därvid utnyttja en lämplig blandning av icke-bindande och bindande framkomstvägar.
- Inför toppmötet mellan EU och Förenta staterna 2005 bör de möjligheter till stärkande av den övergripande ramen för förbindelserna mellan EU och Förenta staterna som anges i avsnitt 5 prövas. Om bägge sidor finner det lämpligt bör förslag föreläggas stats- och regeringscheferna i god tid före toppmötet mellan parterna 2006.

IMPACT ASSESSMENT FORM

TITLE OF PROPOSAL

Communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the Economic and Social Committee: “Strengthening the EU-US Economic Partnership for the 21st Century”

DOCUMENT REFERENCE NUMBER

1. WHAT ARE THE IMPACTS LIKELY TO RESULT FROM THE PROPOSAL?

1.1 *Economic impacts*

The creation of positive economic impacts lies at the heart of the Commission initiative to enhance the transatlantic economic partnership.

The proposal is likely to spur economic growth within the EU. Reducing barriers on both sides of the Atlantic will lead to more trade, investment and procurement opportunities. Removing these obstacles will contribute to a more efficient production of goods and services in Europe and will entail the benefits of larger scale economies. Moreover, it is possible to achieve mutual recognition or even harmonization of differing standards which represent obstacles to trade today, with a favourable cost effect for companies.

Enhanced cooperation with the US in the field of research and development will make an important contribution to stimulating innovation. In sectors where potential for new transatlantic – or even global – markets exists (e.g. hydrogen fuel cell technologies), joint research will promote the development of new technology. In addition, the work envisaged in the field of intellectual property rights (IPR) has the potential to bring better IPR protection, adding incentives to conduct research with a view to developing innovative products and procedures.

1.2 *Environmental impacts*

Representatives from environmental organisations were invited to participate in the stakeholder consultation process. However, as the envisaged policy options are still rather broad and would need to be transformed into more specific proposals, concrete concerns regarding potential environmental impacts will have to be addressed at a later stage. At this juncture, however it can be said that impacts on the environment of the proposed communication are likely to be limited and globally positive. The reduction of trade barriers that might result from the EU-US partnership and its subsequent economic growth should promote efficiency gains for the use of natural resources. Possible scale effect, i.e. increased use of resources linked to economic growth, should be less significant and will be mitigated by both Parties which have the capacity and the regulatory framework to manage such impacts.

Moreover, the partnership will promote a better coordination of US and EU trade related policies in areas that are fundamental to protecting the environment and consumer health, for example sanitary and phytosanitary policy, trade and environment.

In the event that the proposed policy options would subsequently lead to binding commitments or legislative proposals, a thorough environmental impact assessment would be undertaken in accordance with the Communication on Impact Assessment COM/2002/0276 final.

1.3 *Social impacts*

To the extent that the reduction of barriers to trade and investment promotes economic growth, the proposal is likely to have a positive impact on *employment*. As far as *wages* are concerned, it should be mentioned that fears that increased market openness would place downward pressure on wages are not substantiated in the transatlantic context, given comparable wage levels.

It should be noted that one of the explicit aims of the proposal is to improve transatlantic cooperation on *health and safety standards*. Increased transparency and improved consumer protection will be to the benefit of European consumers. At the same time, both sides would retain full regulatory autonomy.

There is nothing in the proposals set out in the Communication which could undermine the social model.

1.4 *Impacts on third countries and international relations*

The impact on third countries will essentially unfold in three areas: (i) joint EU-US efforts in promoting IPR protection, (ii) promotion of global telecommunication standards and introduction of independent telecoms regulators in third countries, (iii) joint EU-US efforts on standard setting in global *fora*.

The Commission proposal does not affect the EU's WTO obligations. The initiatives proposed are compatible with and complementary to WTO rules. The WTO TBT code allows the EU to conclude mutual recognition agreements and to accept technical regulations of other countries as equivalent.

2. **HOW TO MONITOR AND EVALUATE THE RESULTS AND IMPACTS OF THE PROPOSAL AFTER IMPLEMENTATION?**

The Commission recommends the formulation of a joint strategy for the enhancement of the EU-US economic partnership which would direct competent negotiators on both sides in the respective agreed sectors, to draw up as soon as possible implementation plans to achieve to the fullest extent possible the objectives set out in this Communication. It also directs negotiators to start work on a binding Economic Partnership Agreement. Monitoring of implementation would be achieved through the existing and any proposed new dialogue structures.

3. **STAKEHOLDER CONSULTATION**

3.1 *Which interested parties were consulted and what were the results of the consultation?*

Following the agenda set out in the 2004 summit declaration, stakeholders in the EU (and the US) were invited to comment on how to improve the economic partnership with the US. Public consultation in the form of a questionnaire was launched on 30

September 2004. The business community, environmental and consumer organizations, trade union and other interested groups and individuals were invited to provide their views on the obstacles they face when trading or investing in each other's markets as well as on future trade and economic relations between the European Union and the United States.

The questionnaire was provided on the "Your Voice in Europe" Internet site and was open until 31 December 2004. It received about 100 serious and constructive contributions. Inputs came from a broad range of interested parties. Contributions of stakeholders who gave their consent were published on the Internet.

Interested parties also had the opportunity to present their views at stakeholders' conferences in Brussels on 22 October 2004 and 7 March 2005.

3.2 *Compliance with minimum standards for consultation*

The Commission ensured that relevant parties had an opportunity to express their opinions on the question of how to foster the transatlantic economic partnership. By inviting all interested parties to participate in two conferences and to complete a comprehensive questionnaire, the Commission guaranteed that all interests were sufficiently taken into account in the consultation process. It also ensured that generous deadlines provided stakeholders with adequate time to formulate their answers. Finally, by making the relevant information public, the publication and feedback requirements of the Commission were met.